

Adres

wystosowany do Wszechnicy Jagiellońskiej
w pięćsetną rocznicę Jej odnowienia.

Wszechnico Jagiellońska!

Z hołdem i miłością staje przed Tobą przedstawiciel najmłodszej, ale świeżej i pełnej życia wiedzy: ludoznawstwa polskiego. Hojnością i szczodrobliwością Kazimierza, Jadwigi, Jagiellonów, do życia powołana, byłaś pierwszą zorzą światła dla Wschodu i Północy, pierwszym źródłem uprawy ducha polskiego, — pierwszym polem, na którym rozwinął się najwonnieszy kwiat dziejowej narodowej roboty: kultura, wykształcenie, nauka. O uczciwej pracy Twojej wśród minionej potęgi i chwały, wśród burz i niepowodzeń, wśród nieszczęść i smutku, świadczą stare Twych dziejów roczniki i bijąca z nich wiara w żywotność i siłę narodową. Z krynicy Twej czerpała zacna Rzeczpospolita w wszystkich stanach bytu swego użytek wszelaki: Twoja powaga otaczała Jej imię blaskiem u narodów pobratymczych i postronnych, Twoja troskliwość macierzyńska wychowywała Jej pobożne biskupy, waleczne mężów, mądre dyplomaty, wielkie przedstawicieli nauki i literatury, Twoja ręka wskazywała narodowi w upadku i pogromie pierwszą drogę do lepszej doli i przyszłości — w odrodzeniu ducha. Wszak Twój to w owych czasach przedstawiciel, Hugo Kollontaj, najpierwszy etnograf polski, zwrócił uwagę, że jeśli historia ma być narodu nauczycielką, to zejść trzeba z wysokich jego wyżyn do zawsze zdrowej podstawy: do ludu, i tam szukać przedzwy i kwiatów

narodowych myśli i uczuć. Jakim odgłosem odbiło się w późniejszych latach owo hasło, jaki owoc wydał ten pierwszy posiew ołomunieckiego więźnia, głośno mówi i wiecześnie mówić będzie z pośród wielkich i dobrych duchów odradzającej się Polski największy Jej duch — Adam!

Z dumą patrzy Towarzystwo ludoznawcze na pięciowiekową Twą sławę, Matko Jagiellońska, i z dumą nazwać się może Twojem dzieckiem duchowem, bo to, co przed wiekiem wyszło od Twego wielkiego reformatora, dziś podejmuje i uważa za cel swej pracy rzetelnej, swych usiłowań i trudów.

Niechaj więc do wspomniałych holdów, które Ci dzisiaj składa kultura i cywilizacja świata, i nam wolno będzie w znak uwielbienia dla Ciebie dołączyć swój głos, a w znak wdzięczności ofiarować skromny dorobek naszej pracy, rocznik „Ludu“, na którego czele świecą głoski Twego wielkiego imienia.

We Lwowie, dnia 7. czerwca, R. P. 1900.

Towarzystwo ludoznawcze we Lwowie

Z Oddziałami: Buczackim, Ghrzanowskim, Krakowskim,
Tarnowskim, Tatarowskim, Wielickim.

UNIwersYTETOWI Jagiellońskiemu

w Krakowie

w 500-letnią rocznicę Jego powtórnej fundacyi

ROczNIK VI. „LUDU“

poświęca

Towarzystwo ludoznawcze.